

Årsberättelse 2022

Valnämnden

För beslut i Valnämnden 10 februari 2023

1. Förslag till beslut.

Kommunledningsförvaltningens förslag till Valnämnden

1. Valnämnden fastställer årsberättelse 2022.
2. Årsberättelsen överlämnas till Kommunstyrelsen för vidare hantering.

Förvaltningens reflektion

För första gången ska Valnämnden under 2023 inlemmas i kommunens årsprocess med uppföljningar mm. Tidigare har det funnits årsberättelser och bokslut men mycket har varit styrt utifrån om det har varit ett valår eller ej. Nu är tanken att processen ska följa den årsprocess på samma sätt som övriga nämnder och som löper över året oavsett verksamhet.

I och med att arbetssättet är nytt för 2023 och börjar i och med denna årsberättelse för 2022 var inte uppdragen i Övergripande strategier och budget (ÖSB) från Kommunfullmäktige skrivna på ett sådant sätt för 2022 att de är speciellt applicerbara på Valnämnden.

2022 var dock ett år med mycket verksamhet för Valnämnden i och med valet till riksdag, kommun och region den 11 september. Efter valet antog nämnden den slutrapport som Valkansliet hade tagit fram där hela processen fanns redogjord och som avslutas med flertalet utvecklingsuppdrag att hantera inför valet till Europaparlamentet försommaren 2024. Rapporten bifogas som en bilaga till årsberättelsen.

ÖSB 2022 ger att Valnämndens uppdrag är att *ansvara för den lokala organisationen vid genomförandet av allmänna val, folkomröstningar och val till EU-parlamentet (samt eventuella extra val). I nämndens ansvarsområde ligger även att fastställa lämpliga vallokaler, förordna röstmottagare, följa den lokala valdistriktsindelningen och initiera de ändringar som behövs.*

Måluppfyllnad av fullmäktiges mål

Kommunfullmäktige har inte pekat ut att Valnämnden har några särskilda mål för 2022. Nämnden har heller inte haft några indikationer för att mäta eventuella mål.

Samtidigt har nämnden hela tiden eftersträvat att grunduppdraget, genomförandet av allmänna val, har fullföljts på ett tillfredsställande sätt. Bland annat kan nämnas tillgången till geografiskt nära vallokaler samt tillgången på möjlighet att förtidsrösta.

Kommentarer kring generella mål från fullmäktige

Förutsättningar att påverka

Ett av målen från fullmäktige är att: Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle. Från valet 2018 ökade antalet invånare i kommunen vilket medförde en ökning av antalet valdistrikt. Från 86 distrikt 2018 till 100 distrikt 2022. Till detta kommer ytterligare öppetider i förtidsröstningen och bemanning mm samt ökad mottagning i den ambulerande röstmottagningen. Med detta i ryggen anser Valnämnden att man väl har uppfyllt det generella målet att ge medborgarna förutsättningar att påverka.

Samverkan med civilsamhället och offentliga aktörer

Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer. Valnämnden har tidigare inte haft någon nämnvärd samverkan med civilsamhället mer än de politiska partierna. Under 2022 har det varit samma trend med ett undantag. För att möjliggöra för fler väljare att rösta på ett enkelt sätt genomfördes röstmottagning i Stadsmissionslokaler där Valkansliet löst möjligheten att skriva ut dubblettröstkort och att personalen kunde legitimera sig i väljarens ställe om väljaren saknade ID-handlingar. Detta var mycket uppskattat av såväl personal på Stadsmissionen som väljare och kommer med stor sannolikhet utvecklas till nästkommande val. Röstmottagningen uppmärksammades i lokalmedia på ett förtjänstfullt sätt. Under valdagen sker dessutom ett mycket värdefullt samarbete med Frivilliga resursgruppen (FRG) som bistår med transporter, akutstöd på plats vid röstmottagning samt övriga arbetsuppgifter i valdagsstaben.

Vad gäller samverkan med andra offentliga aktörer sker en naturlig samverkan med Länsstyrelsen i egenskap av regional valmyndighet. Både under planeringen och under valets genomförandet sker löpande kontakt med ansvariga tjänstemän. Dessutom genomfördes Valnämndens mottagning av valdistrikten på valnatten i Länsstyrelsens lokaler. Utöver detta sker samverkan med berörda myndigheter där vi har röstmottagning, till exempel häktet, rättspsykiatri och den låsta institutionen Runnagården. Detta samarbete har fungerat bra men kommer utvecklas till kommande val då arbetssätt förändras mellan valen. Utöver de processer som har med själva röstmottagningen att göra har samverkan kring säkerheten under valet genomförts med bl.a. Polisen, Säkerhetspolisen, Myndighetens för samhällsskydd- och beredskap samt andra kommuners säkerhetsavdelningar. Detta har skett inom ramen för arbetet i den särskilda staben för säkerhet vid val.

Budgetföljsamhet och långsiktigt hållbar planering och ekonomisk hushållning

Valnämnden verkar hela tiden för att vara så kostnadseffektiva som möjligt. Ett exempel är förändringen av röstmottagning på landsbygden där det blivit något färre öppettimmar men med fokus på att ha öppet när väljarna är tillgängliga att rösta. Samtidigt som nämnden eftersträvar en hållbar planeringen går att konstatera ett omfattande resursslöseri där mycket material i form av valsedlar behöver kastas efter ett genomfört val. Detta är inget som Örebro kommun råar över då det är en nationell fråga men det får konsekvenser i kommunens hantering och planering. Med ett annat valsedelssystem skulle detta kunna minskas drastiskt.

Vad gäller budgetföljsamhet har inte nämnden haft full täckning i budgeten från fullmäktige för att hantera alla kostnader men detta har hanterats inom ramen för Kommunstyrelsen. Ett steg i att öka möjligheten till ekonomisk styrning och uppföljning är det faktum att Valnämnden nu ska tillämpa samma årsprocess som övriga nämnder och därmed ha en tydligare uppföljning och budgetplan än tidigare.

Bokslut år 2022

Valnämnden

RN1	KONTOGRUPP SUM	2021	2022	2022	2022	2022
		Bokslut	Utfall Ack dec	Budget	Prognos	Avv Budg o Utf
ÖVA Valnämnd 3	Intäkter	1 184	721	0	0	721
ÖVA Valnämnd 4	Inköp tillg o vhet samt bidrag	-511	-1 586	-932	-831	-654
ÖVA Valnämnd 5	Personalkostnader	-160	-6 048	-5 883	-5 796	-165
ÖVA Valnämnd 6A	Lokalhyror	0	-38	-545	-240	507
ÖVA Valnämnd 6B	Entrpr, fastighetskostn, övr. m	-571	-626	-633	-792	7
ÖVA Valnämnd 7	Övriga kostnader	-165	-825	-545	-879	-280
Summa ÖVA		-223	-8 402	-8 538	-8 538	136

Valnämndens bokslut visar på positiv avvikelse med 136 tkr. För genomförande av val erhöles tilläggsanslag inför budgetår 2022 med 4 000 tkr. Med anledning av ändrade regler för statsbidrag till Allmänna val omvandlades det under våren erhållna statsbidraget till motsvarande belopp i form av ytterligare tilläggsanslag, varför årets budget är 8 538 tkr, nettokostnader för året 8 402 tkr.

Valnämnden har samarbete med kommunens kansliavdelning för valets genomförande. Intern ersättning har utgått från Valnämnden till kansliavdelningen för denna insats, vilket reglerats innan bokslut. Valnämnden ansvarar för att allmänna val (kommun, landsting och riksdag), val till Europaparlamentet samt eventuella folkomröstningar kan genomföras på ett demokratiskt riktigt sätt.

Verksamheten har under året präglats av arbete med att genomföra höstens val till riksdag, region och kommunfullmäktige. Valorganisation har byggts ut med fler valdistrikt jämfört med tidigare val, och med hänsyn till eventuella restriktioner utifrån pandemi, har det ställts krav på bland annat bemanning, lokaler och genomförandet av valet. Valnämnden flyttade hösten 2021 till (tillfälliga) lokaler på Pappersbruksallén. Valnämnden har från i år en mer stadigvarande verksamhet med ett löpande verksamhetsår med fasta kostnadsposter såsom lokalhyra, lokalvård, personalkostnader.

Kommande års arbete behöver fokusera på att säkra resurser som åtgår till Valnämndens nya organisation, angivna budgetposter enligt ovan.

Intäkts- och kostnadsutveckling

I jämförelse med bokslut 2021 visar bokslutet att personalkostnaderna ökar kraftigt, vilket har en naturlig förklaring då Valnämnden genomförde allmänna val 2022. Kostnader för lokalhyror, lokalvård, transporter, bilförhyring, systemkostnader m m har budgeterats upp, varav merparten har förbrukats under hösten. Kyrkoval genomfördes 2021, vilket innebar intäkter från Örebro pastorat. Valnämndens nettokostnader varierat stort i jämförelse mellan valår och

mellanvalsår.

XXX

XXX